

Kultúrny štrajk je koordinované hnutie kultúrnej scény na Slovensku, ktorého cieľom je zastaviť devastačné zásahy vedenia Ministerstva kultúry SR do kultúry na všetkých jej úrovniach. Kultúrny štrajk žiada kompetentné a odborné spravovanie rezortu, ktoré ctí slobodu, práva a odbornosť ľudí pôsobiacich v rezorte a svojou činnosťou prispieva k zveľadeniu podmienok vzniku a pôsobenia kultúry na Slovensku.

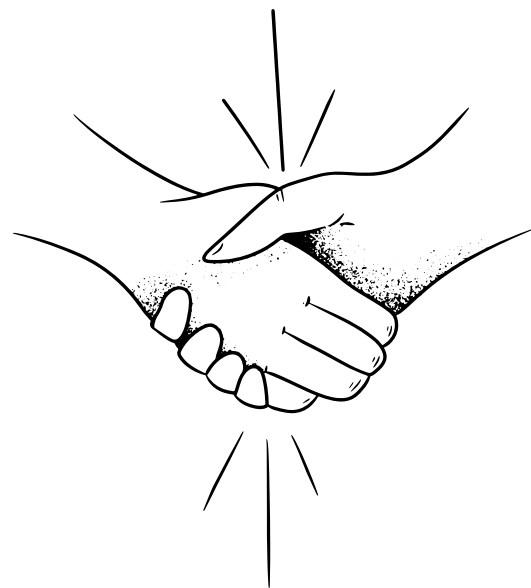
Hlavným zámerom Kultúrneho štrajku je vytvorenie solidarizačnej siete naprieč celou kultúrnou sférou a stupňovanie verejného tlaku na politickú reprezentáciu, aby riešila kritickú situáciu v rezorte kultúry.

Prihlásenie sa ku Kultúrnemu štrajku neznamená automatický vstup do ostrého štrajku, pri ktorom dochádza k zastaveniu pracovnej činnosti.

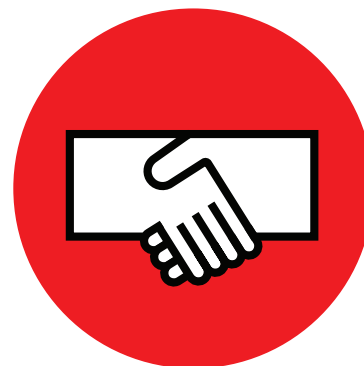
Prvou fázou Kultúrneho štrajku je vyhlásenie štrajkovej pohotovosti, počas ktorej nedochádza k zastaveniu práce pracujúcich. Štrajková pohotovosť je prejavom solidarity a zároveň mohutnej nespokojnosti pracujúcich v oblasti umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu s aktuálnym spôsobom riadenia ich rezortu. Za účasť v štrajkovej pohotovosti nesmie byť nikto sankcionovaný ani zamestnávateľom, ani zriaďovateľom, ani inými orgánmi.

Vedenie Ministerstva kultúry SR pokračuje v neakceptovateľných zásahoch do podmienok práce v kultúre, preto budú zástupcovia a zástupkyne Kultúrneho štrajku pribežne vyhodnocovať legitímnosť dôvodov na **vyhlásenie ostrého štrajku**. V prípade, že sa v niektorej z dotknutých inštitúcií tieto dôvody naplnia, jej zamestnanectvo vstúpi do ostrého štrajku a kultúrna obec spojená v Kultúrnom štrajku s ním bude solidarizovať, posilňovať ho symbolickými, ale i ekonomickými podpornými akciami.

O konkrétnej podobe, forme a načasovaní ďalších fáz štrajku rozhoduje **výbor Kultúrneho štrajku**.

Kultúrny

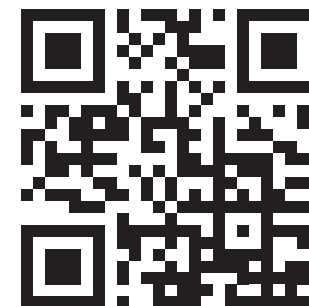
štrajk!

Prečo vyhlasujeme Kultúrny štrajk?

Za ostatných 10 mesiacov sa pracovné podmienky pracujúcich v našom rezorte radikálne zhoršili.

- **Mnohí*é vedúci*e pracovníci*čky boli účelovo odvolaní*é**, a to i v prípadoch, kedy svoju prácu vykonávali s mimoriadnymi, objektívne merateľnými výsledkami,
- **desiatky zamestnancov*kýň Ministerstva kultúry SR boli prepustení*é**, a to napriek tomu, že vykonávali odbornú, vysoko kvalifikovanú prácu bez nedostatkov,
- viacerí*é umelci, umelkyne, kultúrne a občianske zoskupenia **sa dostali pod paľbu osobných, lživých a zákerných útokov od osôb v hierarchicky nadradenom vzťahu**,
- viacerí*é zamestnanci*kyne organizácií zriaďovaných Ministerstvom kultúry SR čelia **zastrašovaniu, vyhrážkam a šikane na pracovisku**,
- vedenie rezortu sa súkromne i verejne **vyhráža jednotlivcom*kyniam, ktorí*é sa odmietajú podriaďiť nimi preferovanej ideologickej perspektíve**,
- vedenie rezortu opakovane deklaruje **neposkytnutie podpory jednotlivcom*kyniam a subjektom zo sexuálnych menšín, ale i široko definovanej skupine žiadateľov**

Držíme spolu – pridajte Sa!

kulturnystrajk.sk

„**vybočujúcich z normálu**“, hoci takéto konanie je protizákonné,

- vedenie rezortu svojou nekompetentnosťou spôsobilo **znefunkčnenie podpornej finančnej schémy Obnov si svoj dom a paralyzu fungovania verejnoprávnych fondov**,
- neodborné zásahy do fungovania kultúrnych fondov, ale aj vedenia inštitúcií výrazne **ohrozujú zahraničné spolupráce** a vytvárajú reputačné škody slovenskej kultúre
- práca ľudí **v spravodajstve STVR je cenzurovaná**,
- **profesionálne pracovné výkony ľudí v kultúre, ako napr. divadelné predstavenia či dramaturgie výstav, verejne napádajú a narúšajú politickí reprezentanti s cieľom cenzorsky do nich zasahovať**,
- **do vedení inštitúcií sa dostávajú nekompetentné osoby**, ktoré neodbornými rozhodnutiami narúšajú ich riadny chod,,
- **pracujúci*e v oblasti kultúry, umení a kreatívneho priemyslu trpia dlhodobým podfinancovaním sektora**, pričom aktuálne vedenie rezortu tento stav nekompetentnými rozhodnutiami namiesto riešenia ďalej zhoršuje.

Tento trend a zhoršovanie pracovných podmienok je nevyhnutné zastaviť!

Požiadavky Kultúrneho štrajku

Na ochranu a realizáciu našich hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, predovšetkým práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky (čl. 36 Ústavy Slovenskej republiky) a práva na slobodu vedeckého bádania a umenia (čl. 43 Ústavy), ktoré synergeticky pôsobia na realizáciu práv sociálneho zabezpečenia (čl. 39 Ústavy) a iné aspekty hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, a to nielen pracujúcich v rezorte, ale aj tých, ktorí k produktom pracujúcich v sektore kultúry prístupujú a konzumujú ich, **vyhlasujeme štrajkovú pohotovosť.**

Obraciame sa týmto na vedenie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, vládu Slovenskej republiky, predsedu vlády Slovenskej republiky a Národnú radu Slovenskej republiky a na prezidenta SR s nasledovnými požiadavkami:

Požiadavka 1:

Žiadame o zabezpečenie odborného a kompetentného riadenia rezortu kultúry a bezodkladné zastavenie účelových a deštruktívnych zmien v tomto rezorte, tak, aby bola zabezpečená sloboda vedeckého bádania a umeleckej tvorby a spravodlivé a uspokojujúce podmienky pracujúcich bez priameho alebo nepriameho zastrašovania a vytvárania neslobodného a tvorivosti neprajného pracovného prostredia.

Požiadavka 2:

Žiadame o okamžité zastavenie ideologicky motivovanej cenzúry s ekonomickými dopadmi, ktoré sú dôsledkami novelizácie Zákona o Audiovizuálnom fonde, Zákona o Fonde na podporu umenia, Zákona o múzeách a galériách a Zákona o Slovenskej televízii a rozhlase (predtým Zákona o Rozhlase a televízii Slovenska).

Požiadavka 3:

Žiadame o okamžitú finančnú stabilizáciu sektora s dôrazom na zlepšenie finančného ohodnotenia pracujúcich a ich sociálneho zabezpečenia, a to naprieč škálou zriaďovaných, nezriaďovaných inštitúcií i jednotlivcov*kyň, či už majú status zamestnancov s zamestnankýň, alebo SZČO. Žiadame, aby boli odmeny za vykonanú prácu v kultúrnych a umeleckých inštitúciách zriaďovaných štátom alebo samosprávami valorizované tak, aby to kompenzovalo mieru vysokej inflácie posledných rokov.

Kto inicioval a kto koordinuje Kultúrny štrajk?

- Iniciačným momentom na vznik štrajkového hnutia sa stalo stretnutie širokej kultúrnej obce, ktoré sa na pozvanie Slovenského národného divadla uskutočnilo dňa 12. 8. 2024 v Novej budove SND na Pribinovej ul. v Bratislave.
- Kultúrny štrajk na základe tejto výzvy koordinuje platforma Otvorená Kultúra!, ktorá združuje vyše 300 organizácií a približne 1 800 jednotlivcov*kyň z rôznych druhov umenia, kultúry a kreatívnych odvetví naprieč celým Slovenskom.

Kto sa môže zapojiť do Kultúrneho štrajku?

- Ľudia zamestnaní Ministerstvom kultúry SR a v kultúrnych organizáciách zriaďovaných Ministerstvom kultúry SR,
- Ľudia zamestnaní v kultúrnych organizáciách zriaďovaných mestami, obcami a samosprávou
- Ľudia zamestnaní vo verejnoprávných médiách a fondoch
- Ľudia združení v odborových organizáciách pôsobiacich v oblasti kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu
- Ľudia pracujúci v nezriaďovaných kultúrnych organizáciách a súkromnom sektore
- Jednotlivci a jednotlivkyne pôsobiace v oblasti kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu
- Ľudia pracujúci v organizáciách s presahom do oblasti kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu zriaďovaných inými ministerstvami SR (napríklad umelecké vysoké školy, vysoké školy s humanitnými odbormi a pod.)
- Jednotlivci a jednotlivkyne z rôznych oblastí hospodárstva solidárni*e s dôvodmi a požiadavkami Kultúrneho štrajku
- Ľudia pracujúci v medzinárodných kultúrnych organizáciách, ktoré pôsobia na Slovensku.

Aké sú orgány Kultúrneho štrajku?

VÝBOR KULTÚRNEHO ŠTRAJKU

- Združuje zástupcov a zástupkyne pracujúcich a je naformátovaný tak, aby v ňom mala hlas každá časť kultúrnej obce vstupujúca do štrajku.
- Dňom ohlásenia vzniku výboru Kultúrneho štrajku získa tento výbor kompetenciu rozhodovať o ďalšom vývoji a krokoch Kultúrneho štrajku.

VYJEDNÁVACÍ TÍM

- Výbor Kultúrneho štrajku poverí **niekoľkých svojich členov*ky úlohou vyjednávať o splnení požiadaviek štrajku s politickou reprezentáciou.** Vyjednávací tím doplní **právnik*čka s expertízou na pracovno-právnu legislatívu.**

HOVORCA*KYŇA VÝBORU KULTÚRNEHO ŠTRAJKU

- Komunikáciu výboru Kultúrneho štrajku s médiami a verejnosťou zabezpečuje osoba hovorca*kyne, ktorého*ú nominuje platforma Otvorená Kultúra! Hovorca*kyňa je zároveň kontaktnou osobou pre médiá.

Aké bude mať Kultúrny štrajk fázy?

- Kultúrny štrajk má vo svojej prvej fáze **charakter generálnej štrajkovej pohotovosti kultúrneho sektora**, počas ktorej nedochádza k zastaveniu ani prerušeniu práce.
- Počas štrajkovej pohotovosti sa **budujú koordinačné štruktúry a vnútorne sa prepája široká kultúrna obec** tak, aby vnikla pripravenosť na vstup do ostrého štrajku.
- **Legitímnym dôvodom na vstup do ostrého štrajku** je také zhoršenie pracovných podmienok, ktoré narúša hospodárske, sociálne a/alebo kultúrne práva zamestnancov a zamestnankýň. Legitimitu dôvodov na vstup do ostrého štrajku vyhodnocujeme s pracovno-právnymi a ústavnými právnikmi a právničkami.
- V prípade, že zamestnanectvo niektoré organizácie vstúpi do ostrého štrajku, ostatná časť štrajkujúcej kultúrnej obce **vstúpi do solidárneho štrajku**, manifestovaného rôznymi podpornými gestami a finančnými zbierkami pre ostro štrajkujúce zamestnanectvo.

Kedy bude Kultúrny štrajk ukončený?

- Počas trvania Kultúrneho štrajku vo všetkých jeho fázach prebiehajú **rokovania so zástupcami*kyňami politickej reprezentácie.** V prípade splnenia požiadaviek výbor Kultúrneho štrajku Kultúrny štrajk ukončí.
- **Kultúrny štrajk sa skončí aj vtedy, keď o tom rozhodne výbor Kultúrneho štrajku.**
- Aj po ukončení Kultúrneho štrajku bude sieť organizácií a jednotlivcov*kyň brániť svoje základné pracovné, hospodárske, sociálne a kultúrne práva a slobody.

Ako budeme deklarováť, že sme v Kultúrnom štrajku?

- Zapojenie jednotlivca*kyne do Kultúrneho štrajku deklaruujeme od fázy štrajkovej pohotovosti **vizuálnymi symbolmi** – logom a nápisom Kultúrny štrajk na oblečení, na stenách či iných miestach budov, na sociálnych sieťach a pod.
- Otvorená Kultúra! navrhuje v úvodnej fáze štrajkovej pohotovosti realizovať také gestá a zásahy, ktoré **nevstúpia do umeleckej produkcie**, teda napríklad vyvesenie plagátov s dôvodmi a požiadavkami, čítanie dôvodov a požiadaviek štrajku pred začiatkom umeleckých produkcií, organizovanie odborných diskusií a pod.
- Stupňovanie nátlaku prinesie **intervencie do umeleckých produkcií**, do predstavení, koncertov, premietaní, čítačiek – produkcia môže byť narušená zvukovým signálom sirény, čítaním požiadaviek štrajku, vypnutím svetiel a zvuku na symbolický čas pár sekúnd, a to nielen na javiskách, ale i v galériách či múzeách, v predajniach a podobne.
- Otvorená Kultúra! navrhuje ako jeden zo spoločných krokov počas stupňovania nátlaku **„vypnúť farbu“**, teda prejde vo vizuálnej komunikácii do čierneho módu.
- Súčasťou štrajku budú rozmanité **individuálne nesúhlasné prejavy**, performatívne gestá, rôzne typy „sťahovania kultúry z obehu“, zatvárania kníh, obracania obrazov tvárou k stene, koncertov bez spevu a pod.
- Zároveň s aktivitami Kultúrneho štrajku bude platforma Otvorená Kultúra! v spolupráci so zástupcami*kyňami občianskej spoločnosti na celom území Slovenska realizovať **protestné zhromaždenia.**

Ako sa pridať ku Kultúrnemu štrajku?

Ku Kultúrnemu štrajku je možné pridať sa **prostredníctvom vyplnenia formulára Vstup do Kultúrneho štrajku** na tomto linku:

<https://forms.gle/oWUQChzecDPdpD7E6>